Datum raad	2 november 2023	Zaaknummer	2290555
Datum college	26 september 2023		
		Portefeuille	Ruimtelijke ordening en infrastructuur J.T. van Burgsteden
Onderwerp	Geurverordening Veghels Buiten		

Samenvatting
Op 25 oktober 2010 heeft de raad van de (voormalige) gemeente Veghel een geurverordening vastgesteld. Als gevolg van de gemeentelijke herindeling is deze geurverordening sinds 1 januari 2019 op grond van art. 28 van de Wet Arhi van rechtswege vervallen. Voor het project Veghels Buiten is dit echter niet de bedoeling geweest.

Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij moet nu teruggegrepen worden naar de strengere normen voor de bebouwde kom (3 ouE/m3) en een vaste afstand van 100 meter voor veehouderijen zonder geuremissiefactor. Vanwege het gemengd voorkomen van stedelijke ontwikkelingen en agrarische bedrijfsvoeringen binnen Veghels Buiten is het wenselijk om het eerdere geurbeleid te herstellen.

Zonder geurverordening komen twee veehouderijen op slot te zitten en kunnen delen van de deelgebieden Noordoost en Erpseweg Zuid in Veghels Buiten niet (meer) worden ontwikkeld. Voorgesteld wordt om een norm te hanteren van 5 ouE/m3 voor de voorgrondbelasting en de vaste afstand te halveren (van 100 meter naar 50 meter). Naast het gegeven dat deze normering beperkte wijzigings- en ontwikkelmogelijkheden geeft aan de veehouderijen is hiermee ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat gewaarborgd.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad
Programma Volksgezondheid en Duurzaamheid

Behandeling in commissie
12 oktober 2023

Ontwerpbesluit gemeenteraad
De raad besluit vast te stellen:
- de geurverordening Veghels Buiten

Waarom naar de raad
Op grond van art. 6 en 8 van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is de gemeenteraad bevoegd om een geurverordening vast te stellen.

Aanleiding
Op 25 oktober 2010 heeft de raad van de (voormalige) gemeente Veghel de geurverordening vastgesteld. Deze geurverordening zorgde ervoor dat het gebied Veghels Buiten kon worden ontwikkeld conform de visie uit het masterplan Veghels Buiten, dat zich kenmerkt door een woonlandschap in het landelijk gebied, waar agrarische functies naast woonfuncties bestaan.
In de destijds vastgestelde geurverordening gold voor Veghels Buiten een halvering van de vaste afstand tot veehouderijen (van 100 meter naar 50 meter) en een geurnorm van 8 ouE/m3 aan voorgrondbelasting.

Deze geurverordening was nog van kracht ten tijde van de gemeentelijke herindeling van 1 januari 2017. Sinds de gemeentelijke herindeling is de geurverordening niet vervallen verklaard. Er is echter ook geen nieuwe geurverordening vastgesteld binnen de gemeente Meierijstad. Om die reden heeft de geurverordening op 1 januari 2019 haar rechtskracht verloren ingevolge artikel 28 van de Wet Arhi. Het was echter niet de bedoeling dat de geurverordening voor Veghels Buiten kwam te vervallen. Daardoor kunnen nu delen van Veghels Buiten niet meer worden ontwikkeld, waar wel woningbouw is voorzien (en in deelgebied Erpseweg Zuid ook al is bestemd).
Middels deze gebiedsgerichte geurverordening wordt dit hersteld en kan weer uitvoering worden gegeven aan de ruimtelijke visie voor het gebied. Concreet betekent dit dat de oorspronkelijk beoogde ontwikkelingen in het gemengd gebied weer mogelijk worden gemaakt (combinatie agrarische functies en wonen).

Argumenten
1.1 Herstelt het eerdere geurbeleid.
De geurverordening van de voormalige gemeente Veghel (2010) bood ruimte voor maatwerk in gebieden waar stedelijke ontwikkelingen en agrarische bedrijfsvoeringen gemengd voorkomen. Voor het gebied Veghels Buiten gold een norm voor de voorgrondbelasting[1] van 8 ouE/m^3 en een vaste afstand van 50 meter tot veehouderijen. Door het onbedoeld vervallen van de geurverordening voor het gebied Veghels Buiten, moet op grond van de Wet geurhinder en veehouderij moet nu teruggegrepen worden naar de norm voor de bebouwde kom (3 ouE/m^3) en een vaste afstand van 100 meter voor veehouderijen zonder geuremissiefactor (denk aan melkvee- en paardenhouderijen). Dit betekent dat enerzijds twee veehouderijen in hun uitbreidings- en wijzigingsmogelijkheden worden beperkt en anderzijds delen van de deelgebieden Noordoost enen Erpseweg Zuid niet (meer) ontwikkeld kunnen worden ten behoeve van woningbouw, in een tijd van grote woningnood. Herstel van het eerdere geurbeleid maakt deze ontwikkelingen weer mogelijk en biedt maatwerk in dit gebied, waar stedelijke ontwikkelingen en agrarische bedrijfsvoeringen gemengd voorkomen.

[1] De geurbelasting van een individuele veehouderij op een geurgevoelig object.

1.2 De aangepaste norm van 5 ouE/m³ sluit beter aan bij de huidige inzichten over een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Vanuit de visie voor Veghels Buiten is in de vervallen geurverordening uit 2010 werd voor Veghels Buiten een norm van 8 ouE/m³ gehanteerd. Sindsdien zijn de inzichten over een aanvaardbaar woon- en leefklimaat echter veranderd.

Geur en geurhinder

Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD Brabant/Zeeland (Bureau GMV) en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van Universiteit Utrecht onderzochten in 2014 de relatie tussen geurbelasting afkomstig van veehouderijen en de ervaren geurhinder bij ruim 13.000 respondenten op het platteland en in kleinere kernen van Noord-Brabant en Noord-Limburg. De resultaten bevestigen volgens de GGD signalen dat er bij gegeven geurbelasting aanzienlijk meer geurhinder voorkomt dan op basis van de Handreiking Wgv (Wet geurhinder veehouderij) te verwachten zou zijn.

Bij woonfuncties achten de GGD'en daarom maximaal 2 ouE/m3 als acceptabele geurnorm in de woonkern. Bij gemengde functies (wonen en werken) zijn hogere geurnormen denkbaar. In deze gebieden hanteren de GGD'en maximaal 5 ouE/m3 als acceptabele norm aan voorgrondbelasting voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Achtergrondconcentratie

Om een uitspraak te doen over een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is het van belang om ook de achtergrondconcentratie bij de afweging te betrekken. De Wgv en het Activiteitenbesluit kennen alleen normen voor de individuele veehouderij (voorgrondbelasting). De achtergrondbelasting is de gezamenlijke geurbelasting van alle rond een geurgevoelig object gelegen veehouderijen. Dit aspect is van belang voor het toepassen van een 'goede ruimtelijke ordening', omdat de achtergrondbelasting (net als de voorgrondbelasting) een maat is voor de aanvaardbaarheid van het woon- en leefklimaat. De provincie Noord-Brabant heeft voor de achtergrondbelasting normen vastgelegd in haar Interim omgevingsverordening.
De beoogde woningen in Veghels Buiten zullen voldoen aan de criteria die horen bij de bebouwde kom, waardoor een norm van 10 ouE/m³ voor de achtergrondbelasting geldt. Dit komt qua hinderbeleving overeen met een voorgrondbelasting van 5 ouE/m³.

Gelet op het GGD-advies en de provinciale norm voor de achtergrondbelasting achten wij een norm van 5 ouE/m³ passender voor Veghels Buiten dan 8 ouE/m³. Hiermee doen we enerzijds recht aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en anderzijds aan het gemengde karakter van het gebied.

1.3 De geurverordening maakt beperkte wijzigings- en uitbreidingsmogelijkheden mogelijk voor veehouderijen in Veghels Buiten.

Uit onderzoek van de ODBN blijkt dat zonder geurverordening twee veehouderijen op slot komen te zitten. Met de keuze voor een iets ruimere geurnorm en halvering van de vaste afstand (van 100 meter naar 50 meter) worden deze veehouderijen iets minder beperkt. Hierdoor wordt modernisering en verduurzaming weer mogelijk.

1.4 Kan niet wachten op de nog op te stellen geurverordening voor de gehele gemeente Meierijstad.

De geurverordening Veghels Buiten moet in werking treden voordat het bestemmingsplan Veghels Buiten Noordoost en de aanpassing van het bestemmingsplan Erpseweg Zuid vastgesteld kunnen worden. Zonder geurverordening stokt de woningbouw in deze deelgebieden waar de planvorming al in een vergevorderd stadium is.
Om alsnog een geurverordening voor de gehele gemeente Meierijstad op te stellen is te tijdrovend. Tegelijkertijd wordt met de normstelling in de geurverordening voor Veghels Buiten geanticipeerd op een nog op te stellen geurverordening voor de gehele gemeente.

1.1 De Algemene Inspraakverordening van de gemeente Meierijstad schrijft toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure voor.

De Wet geurhinder en veehouderij stelt geen specifieke eisen aan de procedure voor de verordening. Daarom is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Awb) doorlopen. Deze procedure is nodig om een goed voorbereid raadsvoorstel aan de gemeenteraad voor te leggen.

Kanttekeningen

1.1 De geurverordening kan ook meegenomen worden in de nog op te stellen geurverordening voor de gehele gemeente Meierijstad.

Hoewel het de voorkeur heeft om een geurverordening voor het hele grondgebied van de gemeente Meierijstad op te stellen, is er een goede reden om nu alvast een gebiedsgerichte geurverordening vast te stellen. In de huidige bestemmingsplannen van Veghels Buiten zijn namelijk op grond van de afstanden uit de oude geurverordening milieuzones opgenomen waarbinnen beperkingen gelden voor woningbouw. Met het vervallen van de geurverordening zijn deze zones niet meer in overeenstemming met het wettelijk kader (artikelen 3 en 6 Wgv). Deze situatie is ongewenst en leidt onnodig tot beperkingen voor zowel agrarische bedrijven als voor de woningbouwontwikkeling.

1.2 Er kan worden vastgehouden aan de ‘oude’ geurnorm van maximaal 8 ouE/m^3

In het geurbeleid van gemeente Veghel is in de geurverordening (2010) een maximale geurnorm van 8 ouE/m^3 opgenomen aan voorgrondbelasting. Dit biedt meer mogelijkheden voor de reeds aanwezige agrarische bedrijven en voor de bouwmogelijkheden van woningen in Veghels Buiten. Op basis van de huidige inzichten over geurhinder is 8 ouE/m^3 echter een te ruime norm om te spreken van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat binnen een gemengd gebied. Een geurnorm van 5 ouE/m^3 biedt een betere balans tussen een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en agrarische activiteiten. Tevens sluit deze aan bij de adviezen van de GGD’en en de provinciale normering, waardoor een geurnorm van 5 ouE/m^3 goed kan worden gemotiveerd.

Communicatie

Het ontwerpbesluit is via een publicatie in het gemeenteblad op overheid.nl en via een nieuwsbericht in de plaatselijke huis-aan-huis bladen bekend gemaakt.

Participatie

De ontwerp-geurverordening Veghels-Buiten heeft voor iedereen ter inzage gelegen. Iedereen heeft kennis kunnen nemen van de inhoud van de stukken en heeft de gelegenheid gehad om

een zienswijze in te dienen. Er zijn drie zienswijzen binnengekomen. Deze zijn behandeld in de Nota van zienswijzen, zie bijlage 2. De indieners van zienswijzen zijn geïnformeerd over de conceptreactie, zoals die aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. De indieners kunnen tevens gebruik maken van het spreekrecht voor de raadscommissie.

Duurzaamheid
De geurverordening levert een beperkte bijdrage aan duurzaamheid. Met name op het onderdeel people. Zie bijlage 3 voor de PPP-scan.

Financiële toelichting
Met de gebiedsgerichte geurverordening wordt het van rechtswege vervallen van de geurverordening van de voormalige gemeente Veghel hersteld en kan weer uitvoering worden gegeven aan de ruimtelijke visie voor het gebied Veghels Buiten. Zonder geurverordening kunnen de oorspronkelijk beoogde ontwikkelingen in het gemengde gebied niet mogelijk worden gemaakt, met alle financiële consequenties van dien.

Er is verder een planschaderisicoanalyse uitgevoerd voor de eventuele beperkingen die een geurnorm van 5 ouE/m3 met zich meebrengt voor Veghels Buiten. Daaruit blijkt dat er weliswaar mogelijk sprake is van planschade, maar dat deze kosten niet opwegen tegen de baten die voortvloeien uit de ontwikkeling van dit gebied.

Planning
Het raadsbesluit zal via publicatie in het gemeenteblad op overheid.nl en via een nieuwsbericht in huis-aan-huis bladen aan iedereen worden medegedeeld.

Rechtsbescherming
De rechtsbescherming is geborgd door het volgen van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Awb). Tegen het vaststellen van de geurverordening staan geen bezwaar- en/of beroepsmogelijkheden open.

Monitoring en evaluatie
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 valt de geurverordening Veghels Buiten van rechtswege via het overgangsrecht direct in het tijdelijke deel van het Omgevingsplan. Het gebiedsspecifieke beleid kan hiermee na de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden voortgezet. Uiteindelijk zal deze gebiedsgerichte geurverordening opgaan in een geurverordening voor de gehele gemeente Meierijstad en in het Omgevingsplan worden opgenomen.

Bijlagen
1. Geurverordening Veghels Buiten
2. Nota van zienswijzen
3. PPP-scan

Onderliggende documenten
Nvt

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,	De burgemeester,
Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 26 september 2023

Gelet op artikel 6 en 8 van de Wet geurhinder en veehouderij

Besluit gemeenteraad:
vast te stellen:
- de geurverordening Veghels Buiten

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 2 november 2023

De raad voornoemd,

De griffier,	De voorzitter,
A.F.J. Franken MSc	ir. C.H.C. van Rooij